

Moja vasa četletka je
vaja s politiko vred
v Mariboru s politiko
na domu celo leto 32 dni,
pol leta 16 dni, čest let
5 dni, hrva jagoslavija
32 dni. Naročila se po
na upravitelje "Sloven
skega Gospodarja" v Ma
riboru, Korodica cesta 3.
Lil se dopolnje do od
povedi. Naročila se pla
čajo vnaprej.
Telefon intercom 54. 446.

Posamezna številka stane 1.50 din.

Peščina plačana v gotovini.

Narodni list je v Mariboru
Narodna cesta 3. 3. 3. 3.
pbi se ne vada. Upor
niti sprejema stroškov
kurala in salomacije.
Cena izdajanja po dogo
voru. Za vsakdanje ogla
vno popust. Manjše
izdajanje se po politike
govori.
Telefon intercom 54. 446.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

II. številka.

MARIBOR, dne 26. februarja 1925.

59. letnik.

Po volitvah.

Prej so se vpraševali državljani Jugoslavije, kaj bode
dne 8. februarja, sedaj pa, ko se je ta dan izkazala proti
ljudska politika na naravnost neverjetne načine, se pa vse
še s večjo napetostjo vprašuje, kaj bo po 7. marcu t. l.
Na ta dan se mora namreč po zakonu sestati skupščina
svojevzvoljenih narodnih poslancev in z odobrenjem teh
ljudskih zastopnikov mora vlada začeti s potrebnim in do
loženim delom.

Ce primerjamo čas, ki se je pri nas porabil za najraz
ličnejše vladne spremembe in krize, za volilne priprave,
za negotovo dobo, ki sledi volitvam, za spore, pogaja
nje in za delo, ki ni bilo ravno potrebno, s časom, ki se
je porabil res za pravo vladno delo, dobimo na tej drugi
strani velikanski primanjkljaj ter pridemo do zaključka, da
so se pravi zakladi dragocenega časa porabili za vse drugo
in samo za to ne, kar bi bilo po potrebi in koristi naroda
in države in kar je narodna večina tudi vedno najodloč
nejše zahtevala. Po drugih državah so v par tednih izve
dene volitve, sestavljeni novi parlamenti in nove vlade zo
pet na delu, dočim traja pri nas to cele mesece in še po
tem, ko je potekel zadnji zakoniti rok, ne vemo, ali se bo
sploh delalo v okvirju zakonov in določil.

Nočemo govoriti o tem, na kak način so si radikali
in samostojni demokrati pridobili za novo skupščino pičlo
večino. Nočemo tudi povdarjati in razlagati razliko med
glavno in opozicijsko skupino, ker narod itak ve, da
se je prva stran izkazala kot zaščitnik za obtožbo in naj
ostrejšo obsodbo zlih korupcijonistov, za aenakost dr
žavljanov, za samovoljno oblast v državi itd., dočim so na
drugi strani najiskrenjši zastopniki bratskega sporazuma,
enakopravnosti, poštenosti, odločne obsodbe vsake korup
cije ali kratko rečeno pravi voditelji prave bratske jugoslo
vanske države. Opozoriti je treba narod pred vsem na
velikansko nevarnost, ki preti od radikalov in samostojnih
demokratov, ker se ti danes še bolj kot poprej ponašajo,
kakor da bi oni sami bili država in ker se pripravljajo, vo
diti tudi po 8. marcu vse državne posle samo iz vidika
svojih strankarskih koristi.

Na seji ministrskega sveta, ki se je vršila na dvoru,
so našli celo vrsto zakonov, ki naj bi se izvedli, ko se
enkrat zopet začne redno zasedanje narodne skupščine.
Med temi zakoni je nekaj takih, ki naj bi se spremenili
le v toliko, da bi boljše služili Pašičevi radikalni in Pri
bičevičevi samostojni demokrati stranki. To sta predvsem
volilni in tiskovni zakon. Radikali in samostojni demokrati
bi radi s novim volilnim zakonom ali redom še v večji meri
emjili izraze narodnega razpoloženja, s svojim načrtom
tiskovnega zakona pa nameravajo listom naravnost pred
pisati, kaj in kako naj se piše.

Na dnevnem redu sedanje Pašičeve vlade, ki upa, da
bo tudi ostala, so pa tudi zakoni, katere bi vsak državljan
Jugoslavije iskreno pozdravil, če bi imel vsaj malo goto

vosti, da so v prvih rokah in da se bodo prav sestavili
in izvajali. To sta pred vsem invalidski zakon in pa zakon
o poljedelskih kreditih. Pašič pravi, da sta ta dva zakona
nujno potrebna in da morata priti čimprej skozi novo
narodno skupščino. To je vse dobro in lepo, vprašati pa
moramo, zakaj se

otrok iz osnovne šole, to je po njihovem 14. letu. V tem slučaju bi se moralo skrbeti najprej za potrebne prostore, za kar pa bi se večina občin ne dala tako kmalu pridobiti. Pri podajanju strokovne kmetijske izobrazbe na višji stopnji zadnje šolsko leto bi bila dana tudi možnost, da si večina šolske mladine isto prisvoji, ni pa tega pričakovati, ako se hoče omenjena izobrazba podajati mladini po izstopu iz osnovne šole, kajti takrat se isla razide na vse štiri vetrove, ali pa je udeležba dotične pouka kako drugače otežkočena, če že ne celo onemogočena.

Strogi zagovorniki splošne osnovne izobrazbe naj se ne vznemirjajo preveč, ako se priporoča upeljavo strokovne kmetijske izobrazbe na višje stopnje osnovne šole, saj se že pri površnem premotritvanju lahko uveri, da bi se z upeljavo te namere splošna osnovna izobrazba prav nič ne oškodovala, ker se zna, da se v 7. letu šolskega obiska prav malo lahko stori v njeno korist, ker večina takih otrok, v poletnem času šolskega pouka oproščena, v zimskem polletju pa se za osnovni šolski pouk radi enoličnosti vsled potrebnega ponavljanja za istega že malo zanima.

Znano je, da razlika mlaka; z ozirom na ta rek se smelo trdi, da bi se z upeljavo tokozvane strokovne kmetijske izobrazbe v 7. letu osnovne šolske dobe storila isti uslugi, ker bi otroci z zanimanjem sledili kmetijskemu pouku, posredno pa bi se koristilo tudi splošni izobrazbi, ker bi z upeljavo strokovne izobrazbe poletne olajšave, ki so velika zavora vsake izobrazbe, brez — lahko rečemo — vsakih ovir odpadle. Še več: pri predavanju osnovnih kmetijskih znanosti se bodo z uporabljanjem splošnih osnovnih znanosti, te posredno prav prijetno ponavljale in koristno utrjevale.

Pri tem učenju bo treba skrbeti, da se bo dotična tvarina podajala v tolikem obsegu in v taki obliki, ki bo tekom enega šolskega leta učni smoter dosegla. V to svrhu naj se predvsem upošteva potreba umestne menjave teoretičnega pouka s praktičnim izkoriščanjem pridobljenih znanosti. Da bo to omogočeno, bo moral krajni šolski svet, odnosno vsolane občine preskrbeti v bližini šole primeren kos zemlje, ki se naj preobrazi v majhno njiivo, travnik, sadovnjak, drevesnico in trsnico. Postaviti se bo moralo tudi v bližini šole majhno gospodarstvo poslopije z majhnim hlevom za govedo in prav takim svinjakom, kurjakom in pralnico. To so pa tudi največje žrtve, katere bodo v praktično izkoriščanje teoretičnega podavanja neizogibne; v očigled nepregledne koristi, koje bodo brezdvomno istim sledile, ni pričakovati, da bi naletele na resen odpor pri merodajnih činiteljih.

V utrditev in razširitev osnovne kmetijske izobrazbe naj se pridno uporablja čitanje primernih strokovnih knjig in časopisov, ki bodo morali biti otrokom na razpolago v zadostnem številu. Med letom se lahko prirede po potrebi za istopivše po pordnevi učni tečaj, zdaj za eno, zopet za drugo panogo kmetijstva. Posejanje teh bo brezdvomno dovoljno, ker stvar sama bo že netila zanimanje, podana znanstvena podlaga pa bo še iste podkrepila. Te tečaje se lahko potem po pravici nazivlje nadaljevalne kmetijske tečaje, ne pa take, kjer manjka predloča osnovna kmetijska izobrazba, in jih vendar nekateri zdaj že pod enakim imenom.

Merodajni činitelji, osobito naši narodni poslanci, skrbite, da se bo zamoglo za osnovno kmetijsko izobrazbo prej ko slej pričeti v prej opisanem smislu na naših osnovnih šolah. V doglednem času boste menda dobili načrt novega šolskega zakona v pretres; takrat dvignite složno svoj glas med drugim tudi za osnovno kmetijsko izobrazbo v označenem smislu, odnosno vplivajte na popolnitev oziroma spremenitev osnovnega šolskega zakona v tem smislu. — Na delo, ker resnobni so dnovi, a delo in trud vam naj Bog blagoslovil! H.

Naši goričanci niso gostih besedi, nikar pa ne znajo lepotečati z besedami. Ali kadar jim sleže na prsi silno žustvo, take mori, tiho in neznansko, in kadar se jim zvali na prsi, jih tlačijo in teži, kakor pečina, ki se odrta nekje v gori in se zasadi v senočet v dolini.

»Da bi videl še enkrat očeta in mater!« Ali je sploh vedel preje, da jih je ljubil? Bival je ob njih, odkar je na svetu, nikdar niso bili vsaksebi, če ne za eden dan, kadar je moral v »goro.« Morda si ni bil v svesti, da jih je ljubil, nikar pa da bi komu pravil o svojih srčnih čustvih. In ko se je poslavljaj z njimi za vojsko, je podal očetu roko v slovo na hišnem pragu: »Srečno!« Morda ga je oče popremil do prve lese pritake, ki zapira kolovoz, držeč skoz domači kroginkrog ograjeni zavod. Mati ga je pač sprejela do mesta in jokala, ko sta se poslovila. Ali tudi njej je podal le roko; objem ali poljub to je nepoznano slišem ali deci v gori; skoraj da bi se sramovali takih izrazov nežnih čustev. Ob slovesu je pač začutil prvokrat, da mu je leglo na prsi; ali to je spet odleglo. Posla je bilo, tovarišev, novosti in izpremembe, dela in strahu in zla, da ni utegnil misliti; predvsem pa je bilo upanja, da se vrne domov. Ali ko je ležal v bolnici, sredi ljudi sam in nevažen govoriti, tedaj ni več »odleglo«, ni ga več zapustilo.

Da bi prišel bliže doma, da bi videl očeta in mater! Druge ljubezni pač ni poznal nikoli, svoj živ dan ne, čist in pristen kakor zdenčnica v planini, ko privre izpod same skele.

»Da vidim še staršev!« Dasi mirno, ali tako otožno in s takim s silo zadržanim čustvom je zvenel njegov glas, da me je v srce pretresel.

Ti ubogo moje veliko dete, kaj trpiš! Ah, da bi se vsaj nekaj tvoje boli odrgalo.

Ali solz ni bilo, niti ene rešilne solze, da bi se vtrnila in da bi se z njo odkrutilo nekaj pečine; ni je bilo, da bi se potočila in poplajnila, vsaj del silne boli, ki je tako kruto pestila.

Rimskim romarjem.

Zanimanje za romanje v Rim raste od dne do dne. Saj pa tudi ni čudno! Kdo si ne želi videti večno mesto Rim, kdo ne želi prejeti blagoslov od sv. Očeta papeža Pija XI? Nešteto svetih mest bomo obiskali, na grobovih nešteti svetnikov bomo molili.

Na romanje gremo dne 26. maja, v domovino pa se vrnemo dne 5. junija. V Rimu bomo celih sedem dni. Na potu v Rim bomo obiskali grob velikega čudodelnika sv. Antona v Padovi, nazaj grede pa bomo šli na grob sv. Frančiška in sv. Klare v Asisi. Na povratku se oglasimo tudi pri sv. evangelistu Marku v slavnih Benetkah, kjer se bomo malo vžili po morju.

Posrečilo se nam je dobiti za vse naše romarje stanovanje in hrano v eni hiši, ki je nova in moderna ter leži blizu cerkve sv. Petra in blizu Vatikana. Stanovali bomo torej vsi skupaj, kar je v tujem mestu velikega pomena za romarje.

Romarje bodo spremljali in peljali k papežu prevzvišeni gospod škof, po mestu pa jih bodo vodili in razkazovali svetišča med drugimi č. gg. dr. Anton Medved in dr. Anton Jerovšek, ki sta bila svoj čas dve leti v Rimu in vse dobro poznata. Mirno lahko rečemo: Nikomur ne bo žal, da se je udeležil tega romanja.

Kdor hoče poromati letos v Rim, naj se takoj zglesi pri svojem dušnem pastirju. Plačati je treba takoj za III. razred 1500 dinarjev, za II. razred pa 2000 dinarjev, ki se morajo takoj poslati odboru v Maribor. Denar se naj

Da bi videl še enkrat očeta in mater!

»Ali ne morejo priti k vam?« poprašam.

»Ne morejo.«

»Vam vsaj pišejo?«

»Pisali so mi.«

»In vi?«

»Tudi jaz sem jim pisal, zdaj ne morem lahko.«

»Hočete, da pišem jaz?«

»Da.«

In pisal sem in prišel še nekekrat in tudi madžarski kurat mi je donasal vesti o njegovem zdravju, ker se je zanimal zanj, ko sem mu bil povedal, koliko nežnega čustva, koliko ljubezni je v teh hrapavih prsih. Prihajal sem še, ali odslej skoraj ni več govoril, kaj bi, saj je enkrat povedal in čudo da je. Vedel sem, da je že to bilo odmere zaupanja do moje osebe, da je razodel enkrat svoje srce, svoje čustvo, da se je premagal in odvznil ta vrata, ki se niso sicer nikoli in nikomur odpirala, da mi je dal enkrat ključ do svojih srčnih čutil, da je enkrat zvladal svojo »sramežljivost«, ne tako redko pri naših gorskih ljudeh, ki bi se kakor sramovali, če bi morali razodeti ali pokazati nežnih čustev.

Prinesel sem mu še enkrat sveto popotnico in sem mu govoril, kakor se poslanci božjemu spodobi in kristjanu gre. Hvaležno mi je poslušal, saj je vedel, da upam, to je mogel čutiti — iz mojega glasu je zvenelo, čutil sem jaz — da je našel človeka, ki ga je razumel in ki mu je mogel dati v tem položaju najprave, najresničnejše tolažbe. Prijel me je za roko in jo podržal nekaj časa na svojih prsih, na svojem srcu.

Ko sem spet prišel, je bil na njegovem mestu tuj obraz. Pogledal sem soseda. Razumel me je in zamahnil z roko: so ga že odnesli, včeraj!

Bog ti daj večni mir.

Ce me dobri Bog pripelje kdaj v tvoj domači kraj, bom stopil do očeta in matere in jima povedal tvoje zadnje sporočilo: kako si ju želel videti še enkrat!

pošlje v dinarjih, ne v lirah, kar odbor ne more poslati še v Rim, ampak mora potrebno svoto nakazati po banki. Odbor mora namreč plačati naprej železnico, hrano in stanovanje ter legitimacije. S temi 1500, oziroma 2000 dinarji bo odbor plačal za vsakega romarja železnico od Postojne do Rima in nazaj do Postojne, hrano in stanovanje v Rimu za sedem dni, legitimacije, avtomobilno ali drugo vožnjo po Rimu, razne vstopnine in napitnine. Ako bo mogoče, bo odbor plačal za romarje še tudi vsaj enkrat obed med potom v Rim ali na povratku nazaj.

Hrana v Rimu bo dobra in zadostna, tako da romarjem v Rimu za hrano ne bo treba nič izdati. Za zajutrek dobimo kavo, mleko in kruh, za popoldne juho, meso, prikuho, sadje in vino, za večerjo pa juho, meso, prikuho, sir in vino.

Poleg teh 1500 dinarjev, ki jih vsak romar že sedaj položi, bo moral še vsak za sebe plačati vožnjo od doma do Postojne, ki najbrž ne bo stala nad 80 dinarjev, ter hrano med potom v Rim in nazaj, kar bo stalo k večjemu 100 dinarjev. Istotako seveda rabi vsak romar še nekaj denarja, če si hoče kupiti spominke na Rim.

Kdor bo torej varčen, ne bo mogel izdati nad 2000 dinarjev.

Toliko že lahko povemo danes. Vozni red in vse drugo potrebno bomo naznanili od časa do časa v »Naši Straži« in v »Slov. Gospodarju.«

Opisali bomo tudi v posebni knjižici vse znamenitosti in svetišča svetega mesta Rima in drugih krajev, katere bomo obiskali. To knjižico dobi vsak romar zastoj in sicer še pred odhodom v Rim, da jo more že doma prečitati in se tako seznaniti s svetimi kraji, katere bo obiskal na romanju.

Pripomnimo še, da je vse, kar smo zgoraj pisali glede stroškov, danes gotovo in dognano ter se na tem ne bo nič več spremenilo. Dozdaj se za stroške še ni natančno vedelo, ker še ni bilo znano, koliko bo stala železnica, koliko hrana in stanovanje, kake so cene za avtomobile, oziroma voznike, kake so razne vstopnine itd., zato so razni listi, n. pr. »Slovenec« in drugi, imenovali razne svote, ki pa nikakor niso bile točne in pravilne, ampak le domnevne. Šele zdaj, ko smo dobili dne 19. t. m. končnove-ljaven odgovor iz Rima, lahko naznamo natančne stroške in številke, ki držijo in se ne bodo več spreminjale.

Prosimo vse, ki se nameravajo udeležiti tega svetega potovanja, da se takoj oglasijo pri svojih dušnih pastirjih ter založijo pri njih znesek 1500 dinarjev, da more potem odbor ukreniti vse potrebno.

Z romarskim pozdravom!

Za romarski odbor: Dr. Anton Jerovšek

URADNA POPRAVA VOLILNIH IMENIKOV.

Dodatno k članku, ki smo ga priobčili v zadnji številki, naznanjamo, da morajo občinski uradi vsaj do 20. marca poslati popravke pristojni okrožni sodniži. Zadnjič je bil naveden datum 11. marc, kar je napačno.

Še enkrat povdarjamo, da naj občine, katere nima-jo stalnih skupščinskih volilnih imenikov, dobijo pre-pise pri okrožni sodniži, na način, kakor smo ga zadnjič opisali.

Iz pritožb, ki jih dobiva Tajništvo SLS in naši poslanci, je razvidno, da je bilo v občinah, ki so imele po 150 do 200 volilcev, izpuščenih po 30—40 naših ljudi. Iz tega je razvidno, da je število naših volilcev, ki so prišli ob svojo volilno pravico, ogromno. Ta pogrešek moramo takoj po vseh občinah popraviti.

Ker žalibog vsi župani in tajniki ne znajo pravilno postopati pri reklamacijah in uradnih popravkih volilnih imenikov, prosimo gg. župane, tajnike, odbornike in zaupnike, da se sigurno udeležijo tečajev, ki se vršijo prihodnje dni po vseh okrajih.